

—Com que d'això fa molts anys, m'agradaria saber el preu d'aquests ganyets. Els recordeu?

—Ja ho crec que me'n recordo; varen éssers els primers diners que vaig guanyar amb la meua suor. Els de «birolla» valien un ral i els de mitja molla trenta-cinc cèntims.

—Abans de venir a Santa Eulàlia, ens podríeu dir els llocs on vàreu treballar?

—El primer lloc fou a can Danzarillo, de Granollers, a fer córrer una roda que servia per a fer cordills. Tenia 8 anys. Als 10 anys a casa, tal com he dit. Als 14, a Martorelles, d'aprenent de ferrer, i despés a Santa Perpètua, a can Cristino, que ja no existeix. Hi vaig estar set mesos. Després dos anys i mig a Lliçà d'Amunt, a can Esteve Farré (Farré de dalt). En aquestes dues cases vaig aprendre de ferrar i fer carros. Després 10 mesos a Caldes de Montbui, 5 amb l'Eugenio, que tampoc no existeix, que feia eines de picapedrer, i 5 a can Damià, que feia eines de pagès, tràmeccs, fangues, etc. Aquest va ésser l'últim amo que vaig tenir. També havia treballat a can Trullàs de Granollers, on hi vaig fer bona part del meu aprenentatge. I finalment a Santa Eulàlia, l'any 1908, any en que es va començar la carretera de Granollers.

—Quants anys teníeu quan vàreu venir a Santa Eulàlia?

—Vint de complerts.

—I vivíeu sempre aquí?

—No. Anava i venia a peu cada dia, de Granollers, per la drecera, al lloc de treball, i això durant quatre anys llargs.

—Us heu parat mai a pensar els quilòmetres que vàreu fer durant aquests quatre anys?

—No. No ho he fet mai, però m'agradaria comptar-ho.

—Doncs, a comptar s'ha dit. Mireu, podem dir que del lloc de treball a casa vostra hi havia deu quilòmetres, dos viatges diaris, ja són vint, per sis dies de la setmana, ja són cent vint, per cinquanta setmanes que té l'any, descomptades les festes, són sis mil, i això per quatre anys, són vint-i-quatre mil. Més de mitja volta a la Terra.

—Vaja, déu-n'hi-do.

—Què i qui us va moure a venir a Santa Eulàlia?

—Estava enterat que hi havia un lloc on existia un salt d'aigua. Els propietaris eren de can Colom i entrant en tractes em varen arrendar el salt d'aigua i una barraca que les bardisses ja la tapaven per complet.

—I per què en dieu una barraca?

—Doncs perquè no era més que això. Per entrar-hi tenia d'ajupir-me per no tocar a dalt, i quan esmolava treia el cap a fora, ja que és una feina que s'ha de fer estirat sobre una post instal·lada sobre la mola.

—La mola primitiva encara existeix?

—La mola l'he tinguda de canviar moltes vegades. N'he gastat més de 90. La roda de calaixos que és el que la fa moure, amb la força de l'aigua, és la primera.

—Heu dit que durant el vostre aprenentatge havíeu après l'ofici de ferrer i en venir a Santa Eulàlia vàreu canviar pel d'esmolet, per què?